

MIQUEL TORRES SÓC! PERÒ QUI SÓC I ON SÓC?

text Francesc Calafat @vicentbaydal | foto Enna Chaton

Italo Calvino deia –i parle de memòria– que el conte era el gènere del futur, del futur de fa uns quants anys. Aquell futur, sens dubte, és ara el nostre present. No queda clar que la intuïció fóra massa premonitòria. En tot cas, el gènere és un bon laboratori per a l'escriptor, perquè li permet assajar formes, veus i arriscar-se per camins poc fressats i incidir en les arestes i les mutacions laberíntiques del temps present.

La brevetat i el fragment solen tindre bona premsa, però el conte és un gènere que espanta els editors, perquè els lectors no acaben de trobar-se segurs davant d'una col·lecció de relats, perquè potser li demana al lector massa implicació a causa dels canvis permanents i la presentació d'universos diversos en una mateixa col·lecció. A més, hi ha el handicap que és quasi segura la disparitat de qualitat de quasi tots els reculls.

Però siga com es vullga, malgrat el terror dels editors, els nostres narradors són persistents –gràcies als déus de la imaginació– i tiren al dret. I no sé si contra tot pronòstic o què, vivim un moment ben interessant per al conte. Trobem els persistents i amb un grau de primera, com ara Rafa Gomar, Francesc Serés o Josep Maria Argemí. I altres jòvens cabuts que volen dur la brevetat a la actualitat del mercat. I pense ara en Joan Todó o Jordi Nopca. I en eixa espenta renovada del relat cal incloure l'escriptor Miquel Torres, entestat a dir també la seua des de la concisió.

El narrador de Castelló aposta, per ara, pel món del relat. Encara que ha publicat tres títols, per al present lector és l'autor d'*Els diumenges* (2013) i del recent estrenat *Low-cost* (Llibres de la Drassana, 2016). El primer ens posava davant d'un escriptor de prosa fresca, versàtil, amb prou de nervi, i mirada jove i polivalent, que jugava a partir de la quotidianitat, però l'estirava a terrenys més oberts. Com no podia ser de cap altra manera, en *Low-cost* manté mirada, llengua i l'impuls del món de l'obra anterior, però el lector comprovarà que hi ha una voluntat decidida per jugar més fort, que

► MIQUEL TORRES (Castelló, 1977) és físic i escriptor. Té publicats tres reculls de relats, *Històries de l'illa sense costes* (2008), *Els diumenges* (2013) i *Low-cost*.

► FRANCESC CALAFAT (Bellreguard, 1960) és professor i crític literari.

► LOW-COST Miquel Torres
Drassana 2016 | 104 pàg. | 14,75 eu

explora i eixampla alguns dels aspectes que apareixen en *El diumenges*.

Una primera observació és que ressonen ecos i maneres de Quim Monzó i derivats. I potser d'una manera difícil de defugir, ja que es corresponen amb els corrents, les incerteses i problemes del present, al costat de la inestabilitat i globalització de gustos, objectes i hàbits i una percepció cada vegada més inestable d'allò que anomenem realitat. Ara bé, la sensibilitat, els referents i l'actitud, crec, es mouen en uns altres paràmetres. I és fabulós que siga així, perquè permet constatar que l'autor assaja, sense perdre el bo i millor de la nostra tradició recent, nous fronts i vies narratives diferents.

Bé, deixem-nos de generalitzacions. Miquel Torres en *Low-cost* vol un llibre més complex i ambiciós que no els precedents. És lògic, es troba més segur amb les seues armes literàries i aprofundix en distints temes i línies narratives. El llibre s'organitza en quatre seccions. La primera, "Promiscuïtat", se centra en relacions sentimentals de personatges jòvens, que sovint es mouen en un ambient nocturn de copes, amb voluntat de consumir el desig, on de vegades el protagonista s'ofega en la il·lusió frustrada. En tot cas, els personatges miren de controlar situacions i es dibuixen immersos en una realitat que no controlen, que els desborda; una realitat que a mesura que es capfiquen a controlar-la es desfà en una teranyina que els atrapa. En seria un exemple "El sopar", on el protagonista a partir d'un sopar amb un ex-nóvio fabrica tantes possibilitats sobre el per què de l'encontre i dels desenllaços que se'n puguen derivar, que acaba per desitjar allò que no desitja, només per escapar de la tortura mental en què s'ha embolicat.

En la segona part, "Déjà vu", Torres es llança a experimentar les possibilitats i els jocs dels textos més breus, en què

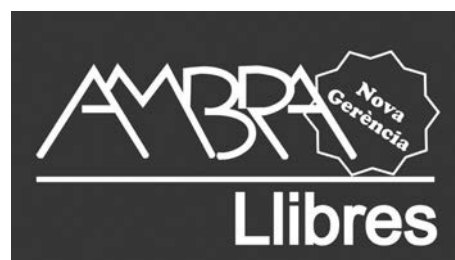
Carles Bellver i Miquel Torres en la presentació a Castelló

l'enginy i la sorpresa tenen un pes rellevant. L'apartat "Cròniques", per la seua banda, assaja aproximacions a possibles i creïbles situacions reals o quotidianes, com ara l'evolució de la relació d'un conegut retrobat temps després, que va lligada a l'erosió sentimental del protagonista. En eixa tònica de la quotidianitat potser tenen més relleu altres aspectes, com la compra de la verdura per part d'un home. O la gestualització de les tasques diàries que du el senyor de la casa al llarg d'unes quantes dècades. O l'obsessió d'una parella per establir el lligam sentimental a través dels avatars de la compra d'un pis i el consegüent préstec per poder dur-lo avant. Ací hi ha, a més, tot un joc narratiu ben efectiu: el creixement de la història per mitjà de la repetició i de les variacions, que de alguna manera s'esgola en altres relats.

En conjunt, l'objectiu no és tant projectar una visió costumista del modern, que tampoc no s'evita, sinó que segurament l'objectiu fonamental és un altre: deixar caure o constatar que les coses que semblen certes no ho són tant, o no ho són gens, perquè a mesura que les narracions avancen la descripció dels suposats "trossos de vida" s'esmicolen perquè entren en les trames la incertesa, la perplexitat, altres probabilitats, canvis de percepció i inèrcies que sacsegen el que creuen els personatges i en una altra dimensió, sovint marcada per cert sentit de l'absurd o de trobar-se en un terreny desconegut. En el procés es poden introduir imaginatius o fantàstics que trenquen els esquemes de temps i espai o introduïxen elements clarament fantàstics, però amb tractament obertament quotidià, com en «El fill de puta», per trencar les barreres entre ficció i realitat. Conclou el llibre amb la

secció "Visitants", uns relats emmarcats en la ciència-ficció però amb tractament si fa no fa rutinari, amb una incursió sobre el sentit del temps, gràcies a la fantasia *real* introduïda per la física moderna.

Miquel Torres, en definitiva, es mou en *Low-cost* entre dos perspectives. Una concebuda com un *continuum* mental del narrador o narradors, que li permet una prosa flexible, que s'allarga i es contrau com un xiclet. I una altra més distant per contemplar les coses una mica des de fora, com si la matèria narrativa fóra un animal a disseccionar. Tot plegat, malgrat la discrepància de graus d'ambició i qualitat, Torres en *Low-cost* aconseguix una visió variada però coherent a l'hora de bastir la seua darrera proposta. Una proposta que conté moments de bona factura narrativa i tot un ventall de situacions i temes que oferixen molt de joc, tant des del punt vista descriptiu com reflexiu al voltant del món actual. Un llibre per a llegir-lo amb atenció i tindre'l en compte en el conjunt de la nostra narrativa ▶

Av. Alacant 12
46701 GANDIA
96 287 82 52